

Ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak

Biogram naukowy

Urodzony 22 III 1935 we Wrześni; 1954-60 studiował w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie; po otrzymaniu święceń kapłańskich rozpoczął studia w Instytucie Muzykologii Kościelnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; ukończył je 1964 z tytułem magistra i został zatrudniony na zajęciach zleconych w Instytucie Muzykologii; 1965-70 pracował w katedrze gnieźnieńskiej jako Dyrektor Chóru Katedralnego oraz w seminarium duchownym w Gnieźnie jako wykładowca muzyki; 1976 uzyskał doktorat pod kierunkiem ks. prof. K. Mrowca; 1970 został asystentem w Instytucie Muzykologii KUL, a 1977 adiunktem; 1989 habilitował się; 1995 został profesorem na Wydziale Muzykologii; od 2001 pracuje jako profesor tytularny; jest członkiem Towarzystwa Naukowego KUL (1977), Związku Kompozytorów Polskich Sekcji Muzykologów (1978), Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych (1999), Consociatio Internationalis Musicae Sacrae (2000), Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (2003).

Publikacje

Druki zwarte:

1. *Graduały piotrkowskie jako przekaz chorału gregoriańskiego po Soborze Trydenckim*. Lublin 1988.
2. *Muzyka liturgiczna po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*. Lublin: Polihymnia 2000, 2001².

Artykuły naukowe:

1. *Graduał klarysek gnieźnieńskich z 1418 r. jako dokument kultury muzycznej Gniezna*. „Nasza Przeszłość” 24:1966 s. 135-141.
2. *Śpiewy „Ordinarium Missae” w świetle odnowy liturgicznej*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 20:1967 nr 3 s. 161-168.
3. *Potrzeba odnowy muzyki liturgicznej*. „Collectanea Theologica” 42:1972 nr 4 s. 95-98.
4. *Program nauczania muzyki kościelnej w seminariach duchownych w Polsce*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 25:1972 nr 4-5 s. 257-264.
5. *Śpiew i muzyka w obrzędach chrztu dzieci*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 25:1972 nr 2 s. 117-125.

6. *Kształcenie organistów*. „Collectanea Theologica” 43:1973 nr 2 s. 91-93.
7. *O pozycję organisty w parafii*. „Collectanea Theologica” 43:1973 nr 1 s. 66-71.
8. *Ordo Cantus Missae*. „Collectanea Theologica” 43:1973 nr 3 s. 75-76.
9. *Śpiew i muzyka kościelna*. W: *Liturgia ogólna*. Red. R. Zielasko. Lublin 1973 s. 139-169 [współautor: Z. Bernat].
10. *Uwagi o wkładce ze śpiewami do „Obrzędów chrztu dzieci”*. „Collectanea Theologica” 43:1973 nr 4 s. 64-67.
11. *Epitafium dla big-beatu*. „Collectanea Theologica” 44:1974 nr 1 s. 96-98.
12. *Nowe wydanie „Śpiewnika parafialnego”*. „Collectanea Theologica” 44:1974 nr 4 s. 83-85.
13. *Graduale Romanum 1974*. „Collectanea Theologica” 45:1975 nr 4 s. 100-102.
14. *Wielogłosowe kompozycje mszalne w języku polskim*. „Collectanea Theologica” 45:1975 nr 1 s. 71-74.
15. *Chorał gregoriański w posoborowej liturgii*. „Collectanea Theologica” 46:1976 nr 1 s. 103-105.
16. *Kalendarz katedry gnieźnieńskiej w I poł. XVI w.* „Studia Gnesnensia” 2:1976 s. 265-279.
17. *Alleluja z werselem w liturgii mszalnej*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 30:1977 nr 5 s. 245-253.
18. *Graduał Macieja Drzewickiego z 1536 r. Dzieje i zawartość*. „Studia Gnesnensia” 3:1977 s. 229-252.
19. *Kalendarz graduału Macieja Drzewickiego z 1536 r.* „Summarium” 7:1978 s. 147-153.
20. *Organy i organiści katedry gnieźnieńskiej do połowy XVI wieku*. „Muzyka” 23:1978 z. 2 s. 76-80.
21. *Psalterzyści katedry gnieźnieńskiej pierwszej połowy XVI wieku i ich wkład w rozwój monodii diecezjalnej*. „Summarium” 7:1978 s. 191-192.
22. *Śpiewy allelujacyjne o Św. Stanisławie w krakowskich przedtrydenckich graduałach diecezjalnych*. „Summarium” 7:1978 s. 85-94.
23. *Dzieje organów katedralnych w Gnieźnie*. „Roczniki Humanistyczne” 27:1979 z. 2 s. 39-56.
24. *Nowe śpiewy pogrzebowe*. „Collectanea Theologica” 49:1979 nr 2 s. 76-77.
25. *Gnieźnieńska szkoła katedralna w I połowie XVI w.* „Studia Gnesnensia” 5:1979-1980 s. 311-321.
26. *Z problematyki związku między chorałem gregoriańskim a pieśnią religijną*. „Studia Gnesnensia” 5:1979-1980 s. 327-330.
27. *Kolegium mansjonarzy katedry gnieźnieńskiej*. „Summarium” 10:1981 s. 331-350.
28. *Mansjonarze katedry gnieźnieńskiej*. „Muzyka” 3-4:1981 s. 121-126.
29. *Graduały piotrkowskie z 1651 r.* „Studia Gnesnensia” 7:1982-1983 s. 381-396.
30. *Z zagadnień terminologii dotyczącej muzyki związanej z kultem*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 36:1983 nr 1 s. 26-33.
31. *Piotrkowczykowie jako wydawcy graduałów przeznaczonych dla diecezji polskich*. „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 49:1984 s. 245-259.
32. *Graduały piotrkowskie jako księgi przeznaczone dla diecezji polskich*. W: *Tradycje muzyczne katedry wawelskiej*. Kraków 1985 s. 68-80.
33. *Repertuar śpiewów o Męce i Zmartwychwstaniu Pańskim w graduałach piotr-*

- kowskich i jego związek z *Editio Medicaea*. W: *Musica antiqua. Acta scientifica*. T. 7. Red. E. Harendarska. Bydgoszcz 1985 s. 349-359.
34. *Śpiewy Alleluja w graduale Macieja Drzewickiego z 1536 roku*. „*Musica medii aevi*” 7:1986 s. 117-183.
 35. *Bibliografia prac księdza profesora dra hab. Karola Mrowca*. „*Roczniki Teologiczno-Kanoniczne*” 34:1987 z. 7 s. 9-17.
 36. *Polskie zwyczaje liturgiczne zachowane w graduatach piotrkowskich*. „*Roczniki Teologiczno-Kanoniczne*” 34:1987 z. 7 s. 69-79.
 37. *Muzyka liturgiczna w polskim czasopiśmiennictwie katolickim po Soborze Watykańskim II*. W: *Prasa i książka religijna. Materiały z IV Warmińskich Dni Duszpasterskich, Olsztyn 27-29.08.1987*. Olsztyn 1990 s. 93-106.
 38. *Funkcje muzyki w liturgii*. „*Homo Dei*” 61:1992 nr 4 s. 61-70.
 39. *Jednogłosowe śpiewy liturgiczne po Soborze Watykańskim II*. W: *Współczesna polska religijna kultura muzyczna jako przedmiot badań muzykologii*. Red. B. Bartkowski, S. Dąbek, A. Zoła. Lublin 1992 s. 91-94.
 40. *XX-wieczne pieśni w „Śpiewniku Liturgicznym” i ich inspiracje*. W: *Inspiracje w muzyce XX wieku. Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Muzykologicznej. 1-3 X 1993*. Warszawa 1993 s. 151-156.
 41. *Instytut Muzykologii*. W: *Księga pamiątkowa w 75-lecie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wkład w kulturę polską w latach 1968-1993*. Red. M. Rusecki. Lublin 1994 s. 244-256 [współautor: T. Jasińskim].
 42. *Schola*. W: *Chrześcijańskie dziedzictwo bizantyjsko-słowiańskie*. Red. A. Kubiś i M. Rusecki. Lublin 1994 s. 336-337.
 43. *Sekwencje w liturgii mszalnej po Soborze Watykańskim II*. „*Ruch Biblijny i Liturgiczny*” 47:1994 nr 4 s. 262-267.
 44. *Zespoły muzyczne Instytutu Muzykologii*. W: *Księga pamiątkowa w 75-lecie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wkład w kulturę polską w latach 1968-1993*. Red. M. Rusecki. Lublin 1994 s.729-731.
 45. *Gra na instrumentach - muzykci liturgiczni?* „*Liturgia Sacra*” 1:1995 nr 3-4 s. 185-190.
 46. *Jaka muzyka w Triduum Paschale?* „*Liturgia Sacra*” 1:1995 nr 1-2 s. 131-134.
 47. *Rękopisy liturgiczno-muzyczne Paniien Klarysek w polskiej literaturze muzykologicznej*. W: *Święta Klara z Asyżu. W 800-lecie urodzin*. Red. C. Napiórkowski, W. Koc. Niepokalanów 1995 s. 290-294.
 48. *Wrocławski gradual ms 3 - zabytkiem gnieźnieńskim?* „*Studia Gnesnensia*” 10:1995 s. 281-285.
 49. *Organy - instrument liturgiczny*. „*Liturgia Sacra*” 2:1996 nr 1-2 s. 79-85.
 50. *Druki i rękopisy muzyczno-liturgiczne od XVI-XIX wieku w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie. Katalog*. „*Studia Gnesnensia*” 11:1997 s. 373-392 [współautor: B. Bodzioch, T. Jasiński].
 51. *Wykonawcy jednogłosowych śpiewów liturgicznych w katedrze gnieźnieńskiej od XIV do początków XIX wieku i ich kształcenie*. W: *Kształcenie muzyków kościelnych na Śląsku*. Red. R. Pośpiech, P. Tarliński. Opole 1997. Sympozja. T. 23 s. 43-56.
 52. *Formy chorału gregoriańskiego w polskojęzycznych obrzędach po Soborze Watykańskim II*. „*Liturgia Sacra*” 4:1998 nr 1 s. 73-88.
 53. *Nieszpory maryjne w polskich śpiewnikach katolickich II poł. XX wieku*. W:

- Muzyka sakralna. Materiały seminariów „Gaude Mater”*. Red. J. Masłowska. Warszawa 1998 s. 31-55.
54. *Repertuar śpiewów łacińskich w polskich obrzędach i zwyczajach liturgicznych zachowany w księgach piotrkowskich*. „Zeszyty Naukowe KUL” 41:1998 nr 12 s. 119-131.
55. *Śpiew psalmów w Liturgii Godzin*. „Anamnesis” 6:1999-2000 nr 21 [nr specjalny] s. 96-103.
56. *Muzyka liturgiczna i jej walor duszpasterski*. W: *Historia i współczesność*. T. 2. Red. Z. Kiernikowski i inni. Rzym 2000 s. 97-108.
57. *Jaka muzyka w katechezie*. „Roczniki Teologiczne” 48:2001 z. 6 s. 69-89.
58. *Liturgicka hudba – służobnička kerygmy*. „Disputationes Scientificalae Universitatis Catholicae in Ružomberok” 2:2002 nr 2 s. 72-81.
59. *Muzyka jako niezbędny element pracy duszpasterskiej*. W: *Muzyka i śpiew liturgiczny*. Red. J. Zimny. Sandomierz 2002 s. 51-67.
60. *Prawda o „polskim tonie” Ewangelii*. W: *Ante Deum santes*. Red. S. Koperek, R. Tyrała, Kraków 2002 s. 693-696.
61. *Chorał gregoriański jako źródło melodyki polskich śpiewów mszalnych po Soborze Watykańskim II*. W: *Complexus effectuum musicologiae. Studia Mirosłao Perz septuagenario dedicata*. Red. T. Jeż. Kraków 2003 s. 449-454.
62. *Odnowa muzyki liturgicznej w Polsce po Soborze Watykańskim II (uwagi dla kompozytorów)*. W: *Muzyka sakralna. wybór wykładów z seminariów organizowanych w ramach Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Sakralnej „Gaude Mater”*. Cz. 2. Red. J. Masłowska. Warszawa 2004 s. 37-53.
- 63.
64. *Pieśni o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny w polskich przekazach śpiewnikowych XX i XXI wieku*. W: *Niepokalane Poczęcie i Życie chrześcijańskie. Materiały z sympozjum mariologiczno-maryjnego. Niepokalanów 15-17 X 2004*. Red. D. Mastalska. Częstochowa-Niepokalanów 2005 s. 199-213.
65. *Spór o pieśń w liturgii*. W: *Muzyka liturgiczna w Kościele Katowickim 1925-2005*. Red. W. Hudek. Katowice 2005 s. 13-25.
66. *Piękno muzyki liturgicznej*. „Liturgia Sacra” 11:2005 nr 2 s. 357-374.
67. *Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych szansą dla rozwoju muzycznej kultury Kościoła*. W: *Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kościelnych w latach 2001-2005*. Red. G. Poźniak. Opole-Lublin 2006 s. 19-23.
68. *Muzyka w nauczaniu papieży*. „Ethos” 19:2006 nr 1-2 s. 30-40.
69. *Muzyka jako istotny element liturgicznej celebracji*. W: *Muzyka w służbie Bogu i człowiekowi. Materiały I Diecezjalnego Kongresu Muzyki Liturgicznej. Gliwice 14-16 X 2005 oraz wykłady formacyjne dla muzyków kościelnych*. Red. F. Koenig. Gliwice 2006 s. 29-36.
70. *Tridentinum i Vaticanum II – dwa etapy rozwoju monodii liturgicznej w Polsce*. „Liturgia Sacra” 12:2006 nr 2 s. 307-319.
71. *Psalmy w muzycznej twórczości księdza Stanisława Ziemiańskiego*. W: *Philosophiae et Musicae*. Red. R. Darowski. Kraków 2006 s. 181-185.
72. *Cantate Domino in laetitia*. W: *Śpiewajmy i grajmy Panu. I Archidiecezjalny Kongres Muzyki Liturgicznej 21-22. 10. 2005*. Red. A. Reginek i W. Hudek. Katowice 2007 s. 11-20.

73. *Liber hymnarius 1983*. W: *Donum natalicum. Studia Thaddaeo Przybylski octogenario dedicata*. Red. Z. Fabiańska i in. Kraków 2007 s. 90-96.
74. *Metodologia badań nad monodią liturgiczną*. „Studia Nauk Teologicznych PAN” 2:2007 s. 353-362.
75. *Odnowa muzyki liturgicznej po Soborze Watykańskim II kontynuacją reformy trydenckiej*. W: *Scio cui credidi. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Mariana Ruseckiego w 65. rocznicę urodzin*. Red. I. Ledwoń, K. Kaucha, Z. Krzyszowski, J. Mastej i A. Pietrzak. Lublin 2007 s. 909-914.

Hasła leksykograficzne:

1. *Muzyka kościelna*. W: *Leksykon teologii pastoralnej*. Red. R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fiałkowski. Lublin 2006 s. 522-525.

Bibliografie:

1. *Bibliografia publikacji dotyczących chorału gregoriańskiego drukowanych w Polsce do 1990 r. Uzupełnienie do „Beiträge zur Gregorianik” 9/10 (Bibliographie)*. „Beiträge zur Gregorianik”. Bibliographie. Addenda I. 15-16:1993 [Zawiera 230 zebranych polskich pozycji].

Artykuły popularnonaukowe:

1. *Beat w liturgii w świetle przepisów liturgiczno-prawnych*. „Znak” 192:1970 s. 749-753.